

POSTANOWIENIE

Dnia 14 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski

w sprawie **R.W.**

skazanego z art. 157 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w dniu 14 października 2025 r.

w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,

kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim

z 21 stycznia 2025 r. sygn. akt IV Ka 750/24

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Radomsku

z 23 października 2024 r. sygn. akt II K 114/24,

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazanego kosztami postępowania kasacyjnego.**

[WB]

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Radomsku wyrokiem z 23 października 2024 r. sygn. akt II K 114/24 uznał oskarżonego R.W. za winnego dwóch przestępstw:

- z art. 157 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i w zw. z art. 57a § 1 k.k. i za to na podstawie art. 157 § 1 k.k. i art. 11 § 3 k.k. oraz art. 57a § 1 k.k. wymierzył mu karę 1 (jednego) roku i 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności (pkt 1 wyroku),

2. z art. 245 k.k. i za to na podstawie tego przepisu wymierzył mu karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności (pkt 2 wyroku).

Na podstawie art. 85 § 1 k.k., art. 85a k.k., art. 86 § 1 k.k. w miejsce kar pozbawienia wolności wymierzonych za czyny z punktów 1 i 2 i wymierzył mu karę łączną 1 (jednego) roku i 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności (pkt 3 wyroku).

Ponadto na podstawie art. 57a § 2 k.k. w związku ze skazaniem za czyn z punktu 1 orzekł od oskarżonego nawiazki na rzecz określonych pokrzywdzonych we wskazanych indywidualnie kwotach (pkt 4 wyroku), a także na podstawie art. 41a § 1 i 4 k.k., art. 43 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego środki karne w postaci zakazu kontaktowania się ze wskazanymi pokrzywdzonymi w jakikolwiek sposób oraz zakazu zbliżania się do pokrzywdzonych na odległość mniejszą niż 50 (pięćdziesiąt) metrów – wszystkie te środki na okresy po 5 (pięć) lat (pkt 5 wyroku).

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim wyrokiem z 21 stycznia 2025 r. sygn. akt IV Ka 750/24 na skutek apelacji obrońcy zmienił zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że (pkt 1 wyroku):

- z opisu czynu przypisanego w punkcie 1 jego sentencji wyeliminował sformułowanie „przy czym czynu tego oskarżony dopuścił się publicznie i bez powodu, okazując przez to rażące lekceważenie porządku prawnego”;
- z podstawy prawnej skazania oraz podstawy prawnej wymiaru kary za czyn przypisany w punkcie 1 wyeliminował przepis art. 57a § 1 k.k.;
- uchylił rozstrzygnięcie z punktu 3;
- karę pozbawienia wolności wymierzoną za czyn przypisany w punkcie 1 obniżył do 1 (jednego) roku i 4 (czterech) miesięcy;
- na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. łączy kary wymierzone za przypisane oskarżonemu czyny i jako karę łączną orzekł za nie karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;
- za podstawę prawną rozstrzygnięć z punktu 4 przyjął przepis art. 46 § 2 k.k. oraz, że zasądzone w tym punkcie kwoty stanowią nawiazki tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

W pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy (pkt 2 wyroku).

Kasację od wyroku Sądu Okręgowego wywiódł obrońca skazanego, który to zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił rażącą obrazę przepisów prawa procesowego mającą wpływ na treść wyroku, tj.:

1. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 5 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k.:

- polegająca na braku prawidłowej oraz wszechstronnej kontroli odwoławczej, a także zaakceptowaniu przez sąd odwoławczy powierzchownej i jednostronnej oceny dowodów dokonanej przez sąd I instancji, co w konsekwencji doprowadziło do uznania za prawidłowe przypisanie skazanemu zarzuczonego mu czynu;

- poprzez naruszenie przez sąd odwoławczy zasady swobodnej oceny dowodów, co w konsekwencji doprowadziło do uznania za wiarygodne zeznań pokrzywdzonych;

- poprzez naruszenie przez sąd odwoławczy zasady swobodnej oceny dowodów, co w konsekwencji doprowadziło do uznania, iż znajdująca się w aktach sprawy opinia stanowi wiarygodny dowód, będący podstawą przypisania oskarżonemu czynu z art. 157 § 2 k.k.;

- poprzez naruszenie przez sąd odwoławczy zasady swobodnej oceny dowodów, co w konsekwencji doprowadziło do uznania, iż skazany dopuścił się przypisanych mu czynów;

- poprzez wadliwą kontrolę odwoławczą sądu II instancji wyrażającą się w wybiórczej ocenie dowodów, zwłaszcza błędną ocenę zeznań pokrzywdzonych;

2. art. 410 k.p.k. poprzez oparcie orzeczenia sądu odwoławczego tylko na części materiału dowodowego ujawnionego w toku postępowania, co zdecydowało o tym, że jego rozstrzygnięcie nie było wynikiem analizy całokształtu zebranego materiału dowodowego i wnikliwej oceny dokonanego rozstrzygnięcia przez sąd I instancji, a w szczególności zakładanie w ramach hipotezy, że skazany miał dopuszczać się względem pokrzywdzonych przemocy fizycznej;

3. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 399 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k., poprzez wadliwą kontrolę odwoławczą sądu II instancji wyrażającą się w uznaniu, iż w rozpoznawanej sprawie nie doszło na naruszenia prawa skazanego do obrony, podczas gdy brak uwzględnienia wniosku o odroczenie rozprawy

w sytuacji zmiany kwalifikacji prawnej zarzucanego czynu uniemożliwił skazanemu złożenie i sporządzenie stosownych wniosków dowodowych celem zakwestionowania znajdującej się w sprawie opinii biegłego psychiatry;

4. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1 pkt. 2 k.p.k., poprzez wadliwą kontrolę odwoławczą sądu II instancji wyrażającą się w uznaniu, iż zgłoszeni przez skazanego świadkowie nie wnieśliby niczego istotnego do sprawy, gdyż nie byli świadkami zdarzenia,

następstwem czego był błąd w ustaleniach faktycznych polegający na bezzasadnym uznaniu, iż skazany popełnił przestępstwo określone w art. 157 § 1 k.k., art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i w art. 245 k.k.

Podnosząc powyższe zarzuty, obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i zmienionego nim częściowo wyroku sądu I instancji i uniewinnienie skazanego (pkt IV kasacji), w przypadku zaś niepodzielenia stanowiska wyrażonego w pkt. IV kasacji, na podstawie art. 537 § 1 k.p.k., wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Piotrkowie Trybunalskim do ponownego rozpoznania. Ponadto obrońca zawarł w kasacji także wniosek o wstrzymanie wykonania zaskarżonego wyroku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Podniesione w kasacji obrońcy zarzuty okazały się oczywiście bezzasadne, co skutkowało rozpoznaniem tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia przez Sąd Najwyższy w trybie wskazanym w przepisie art. 535 § 3 k.p.k., czyli jego oddalenie jako oczywiście bezzasadnego na posiedzeniu. W orzecznictwie kasacyjnym utrwalono szereg poglądów traktujących o zagadnieniu oczywistej bezzasadności, pośród których wskazano m.in., iż za takową uznać należy kasację kwestionującą jedynie ustalenia faktyczne, jednak nie pod zarzutem błędu w ich ustaleniu, a pod pozornym zarzutem rażącego naruszenia prawa procesowego, sprowadzającym się do polemiki z zebrany i prawidłowo ocenionym przez sądy obu instancji materiałem dowodowym, a co niewątpliwie czyni obrońca w wywiedzionym środku odwoławczym [zob. *postanowienie Sądu Najwyższego (dalej SN) z 24 czerwca 2020 r. sygn. akt II KK 359/19*].

Dopuszczalność dokonywania w postępowaniu kasacyjnym przez Sąd Najwyższy własnych ustaleń faktycznych i własnej oceny dowodów, wykluczają

ograniczenia przewidziane w art. 519 k.p.k. i art. 523 § 1 k.p.k., które sprowadzają zadania sądu kasacyjnego jedynie do sprawdzenia sposobu ich dokonania, w szczególności, czy sądy orzekające w obu instancjach nie dopuściły się rażącego naruszenia reguł postępowania, co mogłoby mieć wpływ na ustalenia faktyczne, a w konsekwencji więc i na treść wyroku (*zob. postanowienie SN z 24 stycznia 2023 r. sygn. II KK 598/22 i cyt. tam orzecznictwo*). Kontrola ta realizowana jest, co do zasady tylko przez pryzmat zarzutów kasacji. Z tym jednak oczywistym zastrzeżeniem, iż chodzi o zarzuty mające rzeczywiście kasacyjny charakter (art. 523 k.p.k.), a nie tylko określone tak przez autora kasacji, a będące, w istocie zarzutami apelacyjnymi (*postanowienie SN z 27 lutego 2007 r. sygn. akt II KK 310/06*).

O tym, iż zarzuty naruszenia przepisów prawa procesowego mają charakter pozorny, gdyż faktycznie zmierzają do podważenia dokonanych ustaleń faktycznych, świadczy to, iż z zarzutem z art. 438 pkt 3 k.p.k. mamy do czynienia zawsze, gdy skarżący uważa, że oskarżony winien być uniewinniony od dokonania zarzuconego mu czynu, a brak takiego rozstrzygnięcia jest wynikiem nieprawidłowych ustaleń faktycznych w sprawie (*postanowienie SN z 27 maja 2002 r. sygn. akt V KKN 314/01*). *In concreto* tak właśnie jest. Wszystkie zarzuty z kasacji obrońcy, pod pozorem nieprawidłowości w kontroli odwoławczej, jednoznacznie zmierzają do zakwestionowania ustaleń w zakresie sprawstwa i winy skazanego. Zdaniem skarżącego błędy w tym zakresie wynikają z jednej strony z wadliwości i niepełności dowodów, zaś z drugiej z dowolności w ich ocenie. Skarżący nie ma jednak racji. Co więcej, obrońca na etapie postępowania kasacyjnego powiela zarzuty uprzednio już podnoszone w zwyczajnym środku odwoławczym, w odniesieniu do których sąd II instancji wypowiedział się w uzasadnieniu swojego orzeczenia.

Przystępując do omówienia poszczególnych zarzutów, powierzchownie kwestionujących prawidłowość kontroli odwoławczej, Sąd Najwyższy przypomina, iż zaistnienie obrazy art. 433 § 2 k.p.k. może nastąpić wskutek braku rozważenia wniosków i zarzutów wskazanych w środku odwoławczym, bądź w sytuacji, w której staną się przedmiotem rozważań sądu odwoławczego, lecz w sposób odbiegający od wymogu rzetelnej ich oceny (art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k.).

Zachowanie owej rzetelności należy badać jednak przez pryzmat argumentacji zaprezentowanej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, a nie subiektywnego odczucia niezadowolenia z treści tego orzeczenia (*zob. postanowienie SN z 24 stycznia 2024 r. sygn. akt V KK 485/23*). Tymczasem lektura uzasadnienia wyroku sądu II instancji wskazuje jednoznacznie, iż w postępowaniu odwoławczym doszło do rozpoznania wszystkich zarzutów podniesionych w apelacji. Zauważyć należy również, iż sąd *ad quem* nie przeprowadzał własnego postępowania dowodowego i nie dokonywał zmian w ustaleniach faktycznych, a jedynie weryfikował ich prawidłowość, przez pryzmat zarzutów i wniosków skarżącego. Zestawiając kasacyjne zarzuty uchybienia standardom prowadzenia kontroli odwoławczej z wywodami Sądu Okręgowego, zauważyć należy, iż ów Sąd odniósł się do zakwestionowanej przez skarżącego oceny zeznań poszczególnych świadków (s. 4 formularza uzasadnienia), nagrań z monitoringu (s. 5 formularza uzasadnienia), opinii sądowo-psychiatrycznej (s. 5 formularza uzasadnienia), a także do powziętych w sprawie ustaleń faktycznych, prowadzących do przypisania R.W. zarzucanych mu czynów zabronionych. Z wywodów sądu odwoławczego wynika wprost, dlaczego zeznania pokrzywdzonych zasługiwały na nadanie im waloru wiarygodności i użyteczności w kontekście rzetelnego odtworzenia przebiegu zdarzenia oraz z jakich przyczyn wątpliwości i niejednorodności, których upatruje się skarżący w relacjach pokrzywdzonych, nie mogły jakkolwiek podważyć zasadniczych ustaleń powziętych w oparciu o ich zeznania. Sąd odwoławczy rzeczowo, a przede wszystkim rzetelnie odniósł się także do zarzutu dotyczącego wiarygodności opinii sądowo psychiatrycznej i ustalonych w oparciu o nią okoliczności (s. 6 formularza uzasadnienia wyroku).

Omawiany zarzut jawi się jako oczywiście bezzasadny także z innych powodów. Obrońca skazanego bowiem, obok omówionej powyżej prawidłowości weryfikacji oceny dowodów i ustaleń faktycznych, wskazuje również na uchybienie przez sąd zasadzie *in dubio pro reo* i zasadzie obiektywizmu. Wskazać jednak należy, że przepisy art. 5 § 2 k.p.k. i art. 7 k.p.k. mają charakter rozłączny. W sytuacji, gdy sąd przeprowadzi postępowanie w sposób pełny, kompletny i podda zebrane dowody ocenie spełniającej rygory art. 7 k.p.k., to zastosowanie zasady z art. 5 § 2 k.p.k. może nastąpić, gdy tak przeprowadzona ocena dowodów potwierdzi

istnienie wciąż niedających się - w oparciu o nią - usunąć wątpliwości (*postanowienie SN z 14 grudnia 2022 r. sygn. akt IV KK 497/22*), tym samym twierdzenia te, jako wzajemnie się wykluczające również nie sposób było uznać za zasadne.

Wobec przebiegu postępowania odwoławczego także zarzut obrazy art. 410 k.p.k. przez sąd II instancji uznać należało za oczywiście bezzasadny. Przepis ten może bowiem zostać naruszony przez sąd odwoławczy w sytuacji, gdy sąd ten poczynił własne ustalenia faktyczne, odmienne od tych, które stanowiły podstawę orzeczenia pierwszoinstancyjnego i w konsekwencji, wydał orzeczenie reformatoryjne. Niemniej może to mieć miejsce, gdy sąd odwoławczy ocenia odmiennie zgromadzone w sprawie dowody albo gdy uzupełnia przewód sądowy i sam przeprowadza dowody. Wtedy wówczas dokonuje on własnej oceny dowodów na podstawie art. 7 k.p.k., zaś gdy przeprowadza dowody, to zobowiązany jest do ujawnienia wszystkich istotnych okoliczności na rozprawie apelacyjnej - art. 410 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. (*postanowienie SN z 7 kwietnia 2022 r. sygn. akt IV KK 340/21*). Tymczasem, jak wynika z akt sprawy i treści uzasadnienia zaskarżonego kasacją obrońcy wyroku, sąd II instancji nie przeprowadzał własnego postępowania dowodowego (s. 2-3 formularza uzasadnienia wyroku), a tylko weryfikował, kompletność oraz prawidłowość ocen i wniosków powziętych przez sąd *meriti* przez pryzmat zarzutów podniesionych w apelacji. W kontekście zaś zasadniczej części ustaleń faktycznych i kwalifikacji prawnej, zaakceptował stanowisko sądu I instancji (s. 4 formularza uzasadnienia), dokonując zmian jedynie w zakresie dotyczącym interpretacji zachowania skazanego na tle regulacji z art. 57a § 1 k.k., tj. stwierdzenia braku chuligańskiego charakteru czynu przypisanego mu w pkt 1 wyroku sądu I instancji, zostało to jednak oparte o materiał dowodowy w całości ujawniony przez sąd *meriti*.

Analiza rozważań i wniosków sądu II instancji nie potwierdza także wadliwości, których stwierdzenia domaga się skarżący w dwóch ostatnich zarzutach kasacyjnych, dotyczących rzekomego naruszenia przez sąd prawa oskarżonego do obrony oraz nieprzeprowadzenia dowodu z opinii biegłego psychiatry, a także odmowy przesłuchania wskazanych przez skarżącego

świadców (E. W. i W. S.). Nie sposób bowiem za wadliwe uznać procedowanie sądu odwoławczego, podczas którego ów sąd wypowiedział się, dlaczego przesłuchanie tych osób w charakterze świadków było irrelewantne w realiach przedmiotowej sprawy (s. 5-6 formularza uzasadnienia wyroku), a nadto przeprowadził szczegółowy wywód odnoszący się do apelacyjnego zarzutu obrazy art. 399 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. uwzględniający okoliczności dopuszczenia dowodu z opinii psychiatry oraz płynących z niej wniosków i ewentualnych konsekwencji wpływających na karnoprawną ocenę zachowania oskarżonego, nie dopatrując się przy tym utrudnień w prowadzeniu stosownej do zaistniałej sytuacji procesowej obrony (s. 6 formularza uzasadnienia wyroku). Takie powtórzenie uprzednio już rozważonych zarzutów, choć nawet powierzchownie dostosowanych do wymogów postępowania kasacyjnego, w świetle przebiegu dotychczasowego postępowania sądowego w niniejszej sprawie nie mogło zostać uznane za skuteczne.

Przez wzgląd na konstrukcję zarzutów kasacyjnych opartych na rzekomych – w realiach przedmiotowej sprawy, uchybieniach art. 433 § 2 k.p.k., Sąd Najwyższy przypomina, iż zaistnienie obrazy art. 433 § 2 k.p.k. może nastąpić wskutek braku rozważenia wniosków i zarzutów wskazanych w środku odwoławczym, bądź w sytuacji, w której staną się przedmiotem rozważań sądu odwoławczego, lecz w sposób odbiegający od wymogu rzetelnej ich oceny (art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k.). Zachowanie owej rzetelności należy badać jednak przez pryzmat argumentacji zaprezentowanej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, a nie subiektywnego odczucia niezadowolenia z treści tego orzeczenia (*zob. postanowienie SN z 24 stycznia 2024 r. sygn. akt V KK 485/23*). Tymczasem jak już wyszczególniono we wcześniejszej części rozważań, lektura uzasadnienia wyroku sądu II instancji wskazuje jednoznacznie, iż w postępowaniu odwoławczym doszło do rzetelnego rozpoznania wszystkich zarzutów podniesionych w apelacji obrońcy. Zestawiając kasacyjne zarzuty uchybienia standardom prowadzenia kontroli odwoławczej z wywodami Sądu Okręgowego, zauważyć należy, iż Sąd ten odniósł się do wszystkich sygnalizowanych przez obrońcę uchybień i nie podzielił jego zapatrywań, opierając przy tym swoje stanowisko o szereg bezpośrednich odniesień do treści zeznań poszczególnych świadków, jak również samego

przebiegu postępowania przed sądem I instancji, co w świetle twierdzeń i wniosków skarżącego, wbrew jego oczekiwaniom, jawi się jako rzetelnie przeprowadzone postępowanie odwoławcze.

Konkludując, przypomnieć także należy, iż do niniejszego postępowania nie znajdują odpowiedniego zastosowania przepisy o podstawach odwoławczych, wskazanych w art. 438 pkt 1 - 4 k.p.k. Podstawy kasacyjne zostały ukształtowane w sposób autonomiczny i o wiele bardziej rygorystyczny. Postępowanie kasacyjne obejmuje bowiem orzeczenie prawomocne, z reguły już podlegające wykonaniu (art. 9 § 1 i 2 k.k.w.). Postępowanie kasacyjne nie jest miejscem do podejmowania polemiki z poczynionymi w sprawie ustaleniami i prezentowania odmiennego oglądu na materiał dowodowy. Kognicja sądu kasacyjnego nie obejmuje ustaleń faktycznych. Na tym etapie postępowania karnego orzeczenie mogą wzruszyć wyłącznie takie wady prawne, które pozostają w sprzeczności z ideą rzetelnego i sprawiedliwego procesu. Do takowych wad ustawodawca zaliczył bezwzględne przyczyny odwoławcze lub inne naruszenia prawa o zbliżonej do nich wadze, co zostało uregulowane w art. 523 § 1 k.p.k. (*postanowienie SN z 11 stycznia 2021 r. sygn. akt II KK 151/20*), a które to natomiast w niniejszej sprawie nie zaistniały.

Z tych też względów, nie stwierdzając bezwzględnych przyczyn odwoławczych, Sąd Najwyższy oddalił kasację jako oczywiście bezzasadną, co czyniło bezprzedmiotowym rozpoznawanie wniosku o wstrzymanie wykonania zaskarżonego wyroku.

Mając na uwadze powyższe rozważania, orzeczono jak w sentencji postanowienia, kosztami postępowania kasacyjnego obciążając skazanego, zgodnie z art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.

[wb]

[r.g.]

